

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»
Навчально-науковий юридичний інститут

О.С. ОЛІЙНИК

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ

**Методичні вказівки
для підготовки до семінарських занять
студентів 4-го курсу заочної форми навчання**

*спеціальність 081 «Право»
галузь знань 08 «Право»*

Івано-Франківськ, 2019

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 1 від «30» серпня 2019 року).

Рекомендовано до друку рішенням Навчально-методичної ради навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 1 від «25» вересня 2019 року).

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 2 від «25» жовтня 2019 року).

Рецензенти:

Гейнц Р.М. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Яремак З.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Олійник О.С. Господарське право України: Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів 4-го курсу заочної форми навчання (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ, 2019. 45 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право» ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника» і призначені для підготовки студентів заочної форми до семінарських занять з навчальної дисципліни «Господарське право України», підготовки до здачі екзамену, а також для виконання індивідуальної контрольної роботи студентів 4-го курсу заочної форми навчання. У методичних вказівках викладені: навчальна програма дисципліни, завдання до семінарських занять, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку студента, перелік питань, які виносяться на обговорення на семінарських заняттях, контрольні питання для перевірки знань, різнопланові теоретичні та практичні завдання, які сприятимуть поглибленому вивченню матеріалу з дисципліни «Господарське право України». Методичні вказівки містять перелік завдань для контрольної роботи, які повинні бути виконані студентами та оцінені викладачем як умова допуску студента до здачі іспиту з навчальної дисципліни. До тем запропоновано перелік основної та додаткової літератури, нормативних актів з метою поглибленого ознайомлення студентів з конкретними правовідносинами в сфері господарювання.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

© Олійник О. С., 2019

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	15
Семінарське заняття № 1.....	15
Семінарське заняття № 2.....	19
ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ.....	23
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	41

ПЕРЕДМОВА

Основні засади ринкової економіки передбачають повну господарську самостійність суб'єктів господарювання, які функціонують в народному господарстві, вступаючи при цьому в різноманітні господарсько-виробничі, організаційно-господарські, внутрішньогосподарські відносини. У країнах, що трансформуються до ринкової економіки, ще більшою мірою, ніж у країнах з розвинутою ринковою економікою, виявляється необхідність оптимального державного регулювання економіки в перехідний період. Сьогодні є необхідність здійснення заходів, спрямованих на фінансове оздоровлення господарства, адаптації економіки і системи управління до нових умов господарювання, проведення активної соціальної політики, проведення ефективної антимонопольної політики. Звужується сфера адміністративно-правового регулювання економічних відносин, формується принципово нова система державного управління перехідною економікою, звужується коло об'єктів, що безпосередньо управляються, підсилюється роль загально-нормативного регулювання, а також саморегулювання суб'єктів господарювання, розширюється система юридичних осіб в сфері господарювання.

Велике значення для розвитку підприємницької діяльності в умовах переходу до ринкової економіки в Україні має створення ефективних систем забезпечення доступу підприємців на ринок (легітимація суб'єктів підприємництва). Ринкова економіка породила різноманітні організаційні форми суб'єктів господарювання: господарські організації, громадяни-підприємці, структурні одиниці господарських організацій. Існує потреба у врегулюванні правового статусу об'єднань підприємств (господарських об'єднань, державних та комунальних об'єднань), встановлення правового режиму вільних (спеціальних) економічних зон, визначення правового режиму іноземного інвестування.

З'явилися та активно розвиваються нові інститути, притаманні сучасним умовам господарювання: банкрутство, свобода конкуренції, антимонопольне регулювання, біржова діяльність. Все більшого розвитку набуває ринок цінних паперів.

Всі ці суспільні відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності, зазначені вище чинники зумовлюють необхідність не тільки відповідного правового регулювання, але й вивчення правових засад господарської діяльності. Господарське право вивчає історію становлення та розвитку правового регулювання господарських відносин в Україні та за кордоном, виявляє закономірності, тенденції, прогалини правового регулювання цих відносин, напрацьовує рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання та правозастосовної практики.

Українська держава сьогодні потребує кваліфікованих спеціалістів в різних галузях права, а в умовах сучасної економічної кризи діяльність юристів-цивілістів, господарників набуває істотного значення, тому необхідність вивчення навчальної дисципліни «Господарське право України» у вищих навчальних закладах нашої держави є беззаперечним.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Господарське право України» є формування у студентів цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади правового регулювання господарської діяльності, орієнтування їх на дослідження проблематики господарського права з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо прав та інтересів учасників господарських правовідносин та забезпечення господарського правопорядку.

Основними цілями вивчення дисципліни «Господарське право України» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм господарського права України, аналіз нормативно-правової бази в сфері регулювання господарсько-правових відносин, формування умінь та

навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, що виникають в процесі реалізації господарської правосуб'єктності учасниками господарських правовідносин, правильного застосування норм господарського законодавства.

Навчальна дисципліна «Господарське право України» розроблена на основі положень Господарського Кодексу України, що набрав чинності з 1 січня 2004 року, Цивільного кодексу України з питань, які не врегульовані Господарським кодексом, об'ємної законодавчої бази та юридичної практики, що стосується господарських правовідносин, а також враховує досягнення науки цивільного права та господарського права.

У Методичних вказівках містяться плани семінарських занять та варіанти індивідуальних контрольних завдань з Господарського права, які виконуються студентами четвертого курсу заочної форми навчання самостійно в період, що передує складанню іспиту з даної дисципліни. При оцінюванні відповіді студента на семінарському занятті з Господарського права України застосовуються наступні критерії оцінювання: - відповідь повинна бути точною (відповідати на питання так, як воно сформульовано у завданні); - зрозумілою (логічною і стилістично грамотною); - змістовною; - містити посилання на законодавчі та інші джерела.

Для виконання контрольних робіт з Господарського права України встановлюється 30 варіантів. Варіант визначається студентові згідно із порядковим номером студента відповідно до журналу групи. Студент, якому належить виконувати контрольну роботу певного варіанту, не може обирати собі інший варіант, оскільки така робота буде не зарахована, а студент не буде допущений до здачі іспиту з предмету. Контрольна робота повинна бути виконана також тими студентами, які здають заліково-екзаменаційну сесію згідно індивідуального графіку та студентами екстернатної форми навчання. В другому випадку варіант контрольної роботи, яку необхідно виконати, визначається за погодженням із керівником курсу.

Кожен варіант складається з двох частин: теоретичної, яка включає два питання описового характеру, термінологічне завдання, та практичної, що містить завдання, які вимагають умінь студентом застосовувати отримані знання при розв'язку задач та ситуаційних завдань. Виконана контрольна робота повинна бути здана за десять днів до початку залікової (екзаменаційної) сесії, на якій складається іспит з Господарського права України. Контрольна робота здається в методичний кабінет (на кафедрі цивільного права), де реєструється і передається керівнику курсу. Керівник курсу встановлює відповідність варіанту зданої роботи варіанту, який повинен бути виконаний студентом. Після виявлення відповідності варіанту зданих контрольних робіт, керівник курсу їх перевіряє та оцінює. Якщо буде встановлена невідповідність варіанту, робота повертається студентові для приведення у відповідність із належним варіантом.

У разі встановлення відповідності контрольної роботи зазначеним вимогам, викладач, який здійснив її перевірку, оцінює її та зараховує як виконану. Якщо викладачем будуть виявлені істотні недоліки у виконанні контрольної роботи, робота може бути повернута студентові для доопрацювання відповідно до висловлених викладачем зауважень. Такий студент, на розсуд викладача, може бути не допущений до здачі іспиту з предмету за першим талоном. Доопрацьована робота повинна бути здана викладачу не пізніше як за 1 день до дня складання іспиту. Наявність належно виконаної контрольної роботи з Господарського права є умовою для допуску студента до складання іспиту.

Максимальний підсумковий бал за контрольну роботу складає 30 балів: 10 балів – теоретичні питання (по 5 балів кожне), 4 бали – термінологічне завдання (по 1 балу за

визначення терміну), 12 балів – тести (по 3 бали за кожен правильну відповідь), 4 бали – правильний розв'язок практичного завдання.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Господарське право України» відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

✓ проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері господарських правовідносин;

✓ діюче господарське законодавство;

✓ основні положення правового статусу суб'єктів господарювання;

✓ способи захисту прав і законних інтересів учасників відносин у сфері господарювання;

✓ основні положення господарського речового, зобов'язального та договірної права;

✓ загальні засади господарсько-правової відповідальності;

✓ особливості правового регулювання окремих видів господарської діяльності;

✓ шляхи гармонізації господарського законодавства з цивільним правом, з міжнародним правом в сфері господарювання, правом Європейського Союзу.

вміти :

✓ порівнювати і аналізувати норми законодавства, що регулюють відносини з приводу безпосереднього здійснення чи управління господарською діяльністю;

✓ правильно тлумачити і застосовувати на практиці норми господарського законодавства;

✓ узагальнювати практику реалізації норм господарського права та робити відповідні висновки;

✓ застосовувати знання та навички, набуті при вивченні теоретичного матеріалу з господарського права до конкретних ситуацій, що складаються в процесі організації та здійснення господарської діяльності;

✓ визначати межі можливого використання набутих знань із господарського права у процесі право творення в Україні.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

ТЕМА	кількість год.		
	лекції	семінари	сам. роб.
Модуль I. Загальна частина. Особливості правового статусу суб'єктів господарювання			
Тема № 1. Господарська діяльність: поняття та правова характеристика. Підприємництво як вид господарської діяльності	-	-	5
Тема № 2. Поняття, метод, система господарського права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Господарські правовідносини. Джерела господарського права	-	-	6
Тема № 3. Правові основи державного впливу на економіку та господарську діяльність	-	-	4
Тема № 4. Загальна характеристика суб'єктів господарського права - учасників відносин у сфері господарювання	2	-	4
Тема № 5. Правове становище підприємств	-	2	5
Тема № 6. Правове становище господарських товариств. Види господарських товариств та їх особливості.	2	-	6
Тема № 7. Правовий статус кооперативів.	-	-	4
Тема № 8. Господарські об'єднання та органи господарського керівництва. Правове становище інших суб'єктів господарювання	-	-	7
Тема № 9. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	-	-	7
Модуль II. Господарські зобов'язання та договори			
Тема № 10. Загальні положення про зобов'язання у сфері господарювання	-	-	7
Тема № 11. Правова характеристика господарських договорів (поняття, ознаки, функції, динаміка)	-	-	8
Тема № 12. Правова характеристика окремих видів договорів у сфері господарювання	-	-	8
Тема № 13. Основні засади господарсько-правової відповідальності	2	-	7
Тема № 14. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	-	-	8
Тема №15. Правове регулювання цін та ціноутворення	-	-	6
Тема № 16. Комерційний розрахунок та банкрутство в господарській діяльності	-	-	7
Модуль III. Спеціальна частина. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності			
Тема № 17. Правове регулювання біржової діяльності	2	-	6
Тема № 18. Правове регулювання комерційного посередництва у сфері господарювання (агентські відносини)	-	-	8
Тема № 19. Правове регулювання фінансової діяльності. Посередництво у здійсненні операцій з цінними	-	-	10

паперами.			
Тема № 20. Інвестиційна діяльність та особливості її правового регулювання.	-	1	7
Тема № 21. Правовий режим іноземних інвестицій	-	1	7
Тема № 22. Інноваційна діяльність в сфері господарювання	2	-	6
Тема № 23. Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія)	-	-	7
Тема № 24. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності	-	-	8
Тема № 25. Правове регулювання спеціальних режимів господарювання	-	-	8
Загальна кількість годин:	10	4	166

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Змістовий модуль 1. Загальна частина. Особливості правового статусу суб'єктів господарювання

ТЕМА 1. Господарська діяльність: поняття та правова характеристика. Підприємництво як вид господарської діяльності

Історія становлення та розвитку правового регулювання господарської сфери суспільного життя. Культурно-історичні передумови виникнення господарського права. Особливості розвитку господарського права в ХХ столітті. Становлення господарського права в незалежній Україні. Поняття, ознаки, види, принципи здійснення господарської діяльності. Поняття, значення організаційно-господарських засад у сфері господарювання.

Поняття і види підприємницької діяльності. Цілі підприємницької діяльності. Ознаки підприємництва. Ризики в підприємницькій діяльності. Підприємництво як об'єкт державного регулювання.

ТЕМА 2. Поняття, метод, система господарського права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Господарські правовідносини. Джерела господарського права

Поняття господарського права як галузі права. Предмет та метод господарського права. Принципи та функції господарського права. Місце господарського права серед інших галузей права. Система господарського права. Взаємозв'язок господарського права з іншими галузями права. Господарське право як правова наука та навчальна дисципліна. Правове регулювання господарської діяльності в зарубіжних країнах.

Господарські правовідносини: поняття, особливості, структура. Види господарських правовідносин. Приватно-правові та публічно-правові відносини в сфері підприємництва. Розмежування відносин в сфері господарювання з іншими видами відносин.

Поняття та ознаки господарського законодавства. Господарсько-правові норми: поняття та види. Система господарського законодавства. Конституційні засади правопорядку у сфері господарювання. Правова характеристика Господарського кодексу України. Співвідношення Господарського і Цивільного кодексів України в сфері регулювання

приватної діяльності. Закони, що регулюють господарську діяльність. Підзаконні нормативно-правові акти у сфері господарювання. Локальні нормативно-правові акти в сфері господарювання. Місце та роль господарської практики в удосконаленні регулювання господарських відносин. Роль міжнародних договорів України в системі господарського законодавства. Звичай ділового обороту (міжнародні торговельні звичаї). Основні напрямки вдосконалення господарського законодавства. Методологія тлумачення господарсько-правових актів.

ТЕМА 3. Правові основи державного впливу на економіку та господарську діяльність

Рівні та форми регулювання господарської діяльності. Державний рівень організації та управління господарською сферою країни. Поняття методів, засобів, форм державного регулювання економіки. Державна економічна політика, економічна тактика, економічна стратегія. Правові форми державного управління економікою (нормативне регулювання, прогнозування, планування, програмування, управління поточними справами, контроль, нагляд). Адміністративні та економічні методи державного управління економікою. Особливості управління господарською діяльністю у державному та комунальному секторах економіки. Державне регулювання економіки в зарубіжних країнах. Регуляторні акти в сфері господарювання. Ліцензування, патентування та квотування як засоби державного регулювання в сфері господарювання. Сертифікація та стандартизація. Застосування нормативів та лімітів в сфері господарювання. Регулювання цін та тарифів у сфері господарювання. Державне замовлення в сфері господарювання. Обмеження монополізму та сприяння змагальності в сфері господарювання.

ТЕМА 4. Загальна характеристика суб'єктів господарського права – учасників відносин у сфері господарювання

Поняття та ознаки суб'єктів господарського права – учасників відносин в сфері господарювання. Види суб'єктів господарського права. Поняття, ознаки, види суб'єктів господарювання. Фіктивна діяльність суб'єкта господарювання. Загальні та спеціальні умови створення суб'єктів господарювання. Загальна характеристика установчих документів суб'єктів господарювання. Статут та засновницький договір як установчі документи суб'єктів господарювання. Модельний статут. Державна реєстрація суб'єктів господарської діяльності – юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Новели законодавчого врегулювання державної реєстрації суб'єктів господарювання. Засоби індивідуалізації суб'єктів підприємницької діяльності. Припинення діяльності суб'єкта господарювання: реорганізація, ліквідація. Дозвільна система у сфері господарської діяльності (ліцензування, патентування тощо).

ТЕМА 5. Правове становище підприємств

Поняття підприємства та його основні ознаки. Розбіжності у понятті підприємства за нормами Цивільного та Господарського кодексів України. Види та організаційні форми підприємств. Організаційна структура підприємства. Управління підприємством. Майно підприємства. Зовнішньоекономічна та соціальна діяльність підприємства.

Особливості створення та діяльності підприємств державної форми власності (державні комерційні та казенні підприємства). Господарське зобов'язання державного унітарного підприємства, щодо вчинення якого є заінтересованість. Значні господарські зобов'язання

державного унітарного підприємства. Підприємства комунальної форми власності: особливості створення та діяльності. Господарське зобов'язання комунального унітарного підприємства, щодо вчинення якого є заінтересованість. Підприємства колективної власності: поняття та види. Приватні підприємства: поняття та особливості правового статусу. Спільні комунальні підприємства. Підприємства, засновані на змішаній формі власності. Фермерське господарство: поняття та його місце серед інших суб'єктів господарювання. Підприємства з іноземними інвестиціями: поняття, організаційно-правові форми, особливості створення та діяльності.

ТЕМА 6. Правове становище господарських товариств. Види господарських товариств та їх особливості

Історія виникнення господарських товариств. Поняття та основні ознаки господарських товариств. Класифікація господарських товариств. Співвідношення правового становища господарських товариств за нормами Цивільного та Господарського кодексів України. Установчі документи господарського товариства. Майно та майнові права в господарському товаристві. Управління господарським товариством. Облік і звітність господарського товариства.

Особливості правового становища акціонерних товариств. Поняття акціонерного товариства та його ознаки. Типи акціонерного товариства. Порядок створення акціонерного товариства. Акції та їх види в акціонерному товаристві. Органи управління акціонерним товариством. Права та обов'язки акціонерів. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю. Порядок створення товариства з обмеженою відповідальністю. Органи управління товариством з обмеженою відповідальністю. Права та обов'язки учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю. Правове становище повних товариств. Особливості правового становища командитних товариств.

ТЕМА 7. Правовий статус кооперативів.

Поняття підприємства колективної власності в Господарському Кодексі України. Види підприємств колективної власності. Законодавство України про кооперацію. Поняття кооперативу та його види. Правове становище виробничих кооперативів. Принципи діяльності виробничого кооперативу. Загальні умови створення виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі. Права та обов'язки членів виробничого кооперативу. Майно у виробничому кооперативі. Органи управління виробничим кооперативом. Припинення діяльності виробничого кооперативу. Споживчі та обслуговуючі кооперативи: поняття, ознаки.

ТЕМА 8. Господарські об'єднання та органи господарського керівництва. Правове становище інших суб'єктів господарювання

Поняття господарських об'єднань та їх ознаки. Види господарських об'єднань. Поняття об'єднання підприємств та організаційно-правові форми об'єднань підприємств. Статус підприємства - учасника об'єднання підприємств. Управління об'єднанням підприємств. Майнові відносини в об'єднанні підприємств. Вихід учасника з об'єднання. Припинення об'єднання підприємств. Правове становище асоціації. Поняття корпорації, її ознаки та особливості діяльності. Правова характеристика концерну. Поняття та особливості діяльності консорціуму. Асоційовані підприємства. Холдингові компанії: поняття, ознаки.

Види холдингових компаній. Правове становище органів господарського керівництва.

Громадянин у сфері господарювання. Суб'єкти некомерційної господарської діяльності (неприбуткові організації). Правовий статус кредитної спілки у сфері господарювання.

ТЕМА 9. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

Поняття та види правового режиму майна суб'єктів господарювання. Відносини власності у сфері господарювання. Право господарського відання та право оперативного управління. Поняття та джерела формування майна суб'єктів господарювання. Склад майна суб'єктів господарювання. Основні фонди та оборотні засоби. Спеціальні фонди та резерви. Прибуток (дохід) суб'єктів господарювання як основний узагальнюючий показник фінансових результатів його господарської діяльності. Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання. Використання природних ресурсів у сфері господарювання. Використання прав інтелектуальної власності у сфері господарювання. Поняття та загальні засади здійснення корпоративних прав. Правовий режим цінних паперів у сфері господарювання. Приватизація як джерело формування майна підприємців. Права суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці.

Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання та договори

ТЕМА 10. Загальні положення про зобов'язання у сфері господарювання

Поняття господарського зобов'язання та підстави його виникнення. Види господарських зобов'язань. Майново-господарські зобов'язання, організаційно-господарські зобов'язання, соціально-комунальні зобов'язання, публічні зобов'язання. Умови виконання господарських зобов'язань. Виконання господарського зобов'язання третьою особою. Забезпечення виконання господарських зобов'язань. Банківська гарантія забезпечення виконання господарських зобов'язань. Загальногосподарські (публічні) гарантії виконання зобов'язань. Передача (делегування) прав у господарських зобов'язаннях. Припинення господарських зобов'язань. Розірвання господарського зобов'язання. Недійсність господарського зобов'язання. Правові наслідки визнання господарського зобов'язання недійсним.

ТЕМА 11. Правова характеристика господарських договорів (поняття, ознаки, функції, динаміка)

Господарське договірне право – комплексний правовий інститут в системі права України. Поняття та ознаки господарського договору, його функції. Види та форма договорів у сфері господарювання. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарське зобов'язання. Істотні умови господарського договору. Порядок укладення, зміни, припинення та розірвання господарських договорів. Особливості укладання попередніх договорів. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням, на основі вільного волевиявлення сторін, примірних і типових договорів. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах. Укладання організаційно-господарських договорів. Укладання господарських договорів за рішенням суду. Виконання господарських договорів та наслідки невиконання.

ТЕМА 12. Правова характеристика окремих видів договорів у сфері господарювання

Господарсько-торговельна діяльність: поняття, ознаки, види. Договори на реалізацію продукції (товарів). Правова характеристика договору поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Правова характеристика договору енергопостачання. Договори на передачу майна в тимчасове користування. Правова характеристика договору оренди. Лізинг у сфері господарювання. Міна (бартер) в сфері господарювання. Зберігання у товарному складі. Підрядні договори. Транспортні договори. Договори про спільну діяльність. Інші види договорів у підприємницькій діяльності та особливості їх регулювання в різних сферах ринкової економіки.

ТЕМА 13. Основні засади господарсько-правової відповідальності

Поняття, ознаки, принципи господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Підстави та межі господарсько-правової відповідальності. Зменшення розміру та звільнення від відповідальності. Прострочення боржника та кредитора. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Склад та розмір відшкодування збитків. Умови і порядок відшкодування збитків. Солідарне відшкодування збитків. Регресні вимоги щодо відшкодування збитків. Відшкодування збитків у разі порушення грошових зобов'язань. Штрафні та оперативно-господарські санкції. Поняття та визначення розміру штрафних санкцій в сфері господарювання. Порядок застосування штрафних санкцій. Поняття та види оперативно-господарських санкцій. Підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Адміністративно-господарські санкції: поняття та види. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

ТЕМА 14. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Загальна характеристика антимонопольно-конкурентного законодавства. Поняття та основні принципи економічної конкуренції. Державне регулювання економічної конкуренції. Правове регулювання монопольного становища суб'єктів господарювання. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Особливості правового регулювання природних монополій в Україні. Поняття та прояви недобросовісної конкуренції. Захист від недобросовісної конкуренції.

ТЕМА 15. Правове регулювання цін та ціноутворення

Законодавство про ціни і ціноутворення. Основні напрями державної цінової політики. Ціна як економічна та правова категорія. Види цін та їх характеристика. Вільні ціни та державні регульовані ціни. Способи державного регулювання цін. Органи державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення. Державне спостереження у сфері ціноутворення. Адміністративно-господарські санкції за порушення законодавства про ціни і ціноутворення.

ТЕМА 16. Комерційний розрахунок та банкрутство в господарській діяльності

Сутність та історія комерційного (господарського) розрахунку. Поняття неплатоспроможності боржника. Види та критерії неплатоспроможності. Заходи щодо запобігання банкрутству суб'єктів підприємництва. Державна політика з питань банкрутства.

Поняття банкрутства. Учасники інституту банкрутства. Порядок визнання суб'єкта підприємництва банкрутом. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника. Санація. Розпорядження майном боржника. Мирова угода. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Правові наслідки визнання боржника банкрутом. Черговість задоволення вимог кредиторів. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство. Особливості процедури банкрутства окремих категорій суб'єктів господарювання.

Змістовий модуль 3. Спеціальна частина.

Правове регулювання окремих видів господарської діяльності.

ТЕМА 17. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття торговельно-біржової діяльності. Поняття ознаки та класифікація бірж. Історичні передумови зародження бірж за кордоном та в Україні. Правове становище товарної біржі: поняття, порядок створення, функції та принципи діяльності. Права та обов'язки товарної біржі. Права та обов'язки членів біржі. Управління товарною біржею та операції в біржовій торгівлі. Порівняльно-правова характеристика управління торгово-біржовою діяльністю в інших країнах. Майно товарної біржі. Правила біржової торгівлі. Біржові торги. Біржові угоди: поняття, види, порядок укладення та реєстрація. Припинення товарної біржі.

ТЕМА 18. Правове регулювання комерційного посередництва у сфері господарювання (агентські відносини)

Поняття комерційного посередництва (агентської діяльності) та його характеристика. Підстави виникнення агентських відносин. Правова характеристика агентського договору. Предмет агентського договору. Схвалення угоди, укладеної комерційним агентом без повноваження на її укладення або з перевищенням повноважень. Немонopolьні і монopolьні агентські відносини. Взаєморозрахунки в агентських відносинах. Обов'язки щодо нерозголошення конфіденційної інформації в агентських відносинах. Відповідальність за порушення агентського договору. Припинення агентського договору.

ТЕМА 19. Правове регулювання фінансової діяльності. Посередництво у здійсненні операцій з цінними паперами.

Поняття та правова природа фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Правовий режим фінансових послуг та державні обмеження у їх здійсненні. Поняття банківської системи України, її структура. Місце та співвідношення з банківськими установами небанківських організацій. Правове становище Національного банку України: порядок створення, структура, функції та повноваження. Поняття та правовий статус комерційного банку. Правове регулювання банківських операцій. Поняття банківських операцій та їх види. Особливості правового регулювання бухгалтерського обліку та оподаткування банківських операцій. Поняття, характеристика, види банківського рахунку. Договір на розрахунково-касове обслуговування банківського рахунку. Поняття банківської та комерційної таємниці в банківських установах. Банківські операції та їх публічно-правові обмеження.

Правове забезпечення страхування у сфері господарювання. Суб'єкти страхової діяльності у сфері господарювання. Договір страхування. Посередництво у здійсненні операцій з цінними паперами. Правовий статус фондової біржі. Порядок створення та

особливості функціонування фондової біржі. Особливості припинення діяльності фондової біржі. Аудиторська діяльність в сфері господарювання. Поняття та види аудиту. Аудиторська палата України.

ТЕМА 20. Інвестиційна діяльність та особливості її правового регулювання

Законодавство України про інвестиції та інвестиційну діяльність. Поняття, ознаки інвестицій та інвестиційної діяльності. Види інвестицій. Форми здійснення інвестицій. Інвестиційний проект. Учасники інвестиційної діяльності. Права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційних процесів в Україні. Інвестиційна політика України. Державна експертиза інвестиційних проектів. Гарантії та захист інвестицій. Здійснення вітчизняних інвестицій за межі України. Відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності. Умови припинення інвестиційної діяльності.

ТЕМА 21. Правовий режим іноземних інвестицій

Поняття та види іноземних інвестицій. Іноземні інвестори. Форми здійснення іноземних інвестицій. Оцінка іноземних інвестицій. Правовий режим іноземних інвестицій. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Гарантії у разі зміни законодавства. Гарантії у разі припинення інвестиційної діяльності. Гарантії переказу за кордон доходів, прибутків та інших коштів, отриманих іноземним інвестором. Гарантії щодо примусового вилучення іноземних інвестицій та незаконних дій державних органів та їх посадових осіб. Підприємства з іноземними інвестиціями та іноземні підприємства.

ТЕМА 22. Інноваційна діяльність в сфері господарювання

Сучасний стан структури економіки України та заходи щодо її реформування. Державна науково-технічна та інноваційна політика, її сутність, цілі і принципи. Інноваційна діяльність: поняття та ознаки. Види інноваційної діяльності. Форми інвестування інноваційної діяльності. Організаційні форми реалізації інноваційної діяльності (технополіси, технопарки, наукові парки, інноваційні інкубатори, венчурні підприємства). Договір на створення і передачу науково-технічної продукції. Державні гарантії інноваційної діяльності.

ТЕМА 23. Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія)

Поняття комерційної концесії. Поняття договору комерційної концесії та його істотні умови. Вимоги до форми договору комерційної концесії. Поняття та зміст комерційної субконцесії. Винагорода за договором комерційної концесії. Обов'язки право володільця та користувача за договором комерційної концесії. Обмеження прав сторін за договором комерційної концесії. Відповідальність правоволодільця за вимогами, що заявляються до користувача. Зміна та розірвання договору комерційної концесії. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення право володільця.

ТЕМА 24. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Необхідність, сутність, цілі та принципи зовнішньоекономічної політики Української держави. Основні форми, методи, інструменти впливу держави на функціонування зовнішньоекономічного сектору. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, реалізація права на її здійснення. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій. Поняття, види та зміст зовнішньоекономічного договору (контракту). Валютні рахунки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Захист державою прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрація зовнішньоекономічних договорів. Правила ІНКОТЕРМС. Санкції за порушення законодавства про зовнішньоекономічну діяльність.

ТЕМА 25. Правове регулювання спеціальних режимів господарювання

Поняття спеціального режиму господарювання та його ознаки. Види спеціальних режимів господарювання. Поняття спеціальної (вільної) економічної зони та її ознаки. Типи спеціальних (вільних) економічних зон. Документи для створення спеціальної (вільної) економічної зони. Порядок утворення спеціальної (вільної) економічної зони. Органи управління спеціальною (вільною) економічною зоною. Припинення спеціальних (вільних) економічних зон. Державні гарантії інвестицій у спеціальній економічній зоні. Території пріоритетного розвитку. Концесії. Концесійний договір. Виключна (морська) економічна зона. Здійснення господарської діяльності на державному кордоні України. Інші види спеціальних режимів господарювання. Гарантії прав учасників господарських відносин в умовах спеціального режиму господарювання.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ

(2 год.)

Домінуюче місце серед суб'єктів господарювання належить підприємствам. Законодавчий інститут підприємства як суб'єкта господарювання є центральною частиною системи господарського права України, його правовою основою. Тому необхідно звернути увагу на поняття та ознаки підприємства, які розкривають його сутність, з'ясувати, які на сьогодні існують види, організаційно-правові форми і категорії підприємств, розкрити особливості створення та функціонування окремих видів підприємств, розкрити майнову основу їх господарювання. Складність вивчення даної теми полягає в тому, що сьогодні існує подвійність правового регулювання інституту підприємства за нормами Цивільного Кодексу України та нормами Господарського Кодексу України, на що слід звернути особливу увагу при підготовці до семінарського заняття.

Питання для вивчення та обговорення:

1. Поняття та ознаки підприємства, його основні цілі.
2. Види підприємств та їх організаційна структура.
3. Управління підприємством та його майнова основа.
4. Особливості створення та діяльності підприємств державної форми власності (державні комерційні та казенні підприємства).
5. Загальні засади щодо правового статусу підприємств комунальної форми власності (поняття, особливості створення та діяльності). Спільні комунальні підприємства.
6. Підприємства колективної власності: поняття, види, особливості.

7. Приватні підприємства: поняття та особливості правового статусу. Фермерське господарство.

8. Особливості правового становища інших видів підприємств (інноваційні підприємства, асоційовані підприємства, підприємства за участю іноземного інвестора).

Термінологічний словник:

Підприємництво, підприємство, приватне підприємство, державне підприємство, комунальне підприємство, спільне комунальне підприємство, колективне підприємство, комерційне підприємство, казенне підприємство, унітарне підприємство, корпоративне підприємство, дочірнє підприємство, асоційоване підприємство, виробничий кооператив, споживчий кооператив, обслуговуючий кооператив, фермерське господарство, іноземне підприємство, підприємство з іноземними інвестиціями, інноваційне підприємство.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення поняття підприємства за нормами Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України?

2. Назвіть види підприємств залежно від форм власності, передбачених в Господарському Кодексі України.

3. Які види державних підприємств ви знаєте? Розкрийте спільні та відмінні риси між комунальним та державним підприємством.

4. Що таке унітарне підприємство? Наведіть приклади унітарних підприємств?

5. Дайте визначення корпоративного підприємства та назвіть приклади таких підприємств? Поясніть особливості використання терміну «корпорація» згідно цивілістичних підходів та господарсько-правових підходів.

6. У яких випадках може створюватися казенне підприємство?

7. З яких структурних підрозділів може складатися підприємство? Назвіть органи управління підприємством.

8. Які підприємства належать до підприємств колективної власності?

9. Які підприємства є іноземними підприємствами та підприємствами з іноземними інвестиціями? Дайте визначення іноземної інвестиції.

10. Назвіть особливості господарської діяльності державних комерційних підприємств?

Завдання.

1. Розробіть статут державного підприємства та розкрийте особливості затвердження статуту такого підприємства.

2. Складіть схему дій по створенню підприємства з іноземною інвестицією. Поясніть можливі форми здійснення іноземних інвестицій.

3. Міністерство енергетики та вугільної промисловості видало наказ про утворення державного комерційного підприємства «Укрвугілля» в сфері вугільної промисловості та передало йому майно, необхідне для здійснення господарської діяльності, закріплене за підприємством на праві господарського відання. Під час здійснення господарської діяльності державне підприємство «Укрвугілля» уклало договір поставки з акціонерним товариством «Карпати нафтогаз», однак договір з боку державного акціонерного товариства виконано не було. Внаслідок цього акціонерне товариство не виконало свої зобов'язання перед іншими контрагентами і зазнало збитків, а тому звернулося з позовом до господарського суду про

відшкодування завданих збитків, зазначивши в якості відповідача державу в особі Державної казначейської служби.

Представник казначейства позов заперечив на підставі того, що комерційні державні підприємства не фінансуються з державного бюджету, є самостійними суб'єктами господарювання, а держава не несе відповідальності за їх зобов'язаннями.

Вирішіть спір

4. У 2017 році акціонерне товариство «Оріон» створило дочірнє підприємство «Орхідея». Згідно статуту вищим органом управління дочірнього підприємства «Орхідея» є власник, а саме акціонерне товариство «Оріон». У 2019 році акціонерне товариство «Оріон» було визнано банкрутом у встановленому законом порядку. В ході проведення ліквідаційної процедури було здійснено звернення стягнення на частину майна дочірнього підприємства «Орхідея», пропорційну частці АТ «Оріон» у статутному капіталі дочірнього підприємства.

Чи є рішення про звернення стягнення на майно дочірнього підприємства правомірним? Які наслідки настають для дочірньої компанії у випадку визнання материнської компанії банкрутом? Як здійснюватиметься управління дочірнім підприємством у випадку визнання АТ банкрутом? Які нормативно-правові акти передбачають звернення стягнення на частину майна юридичної особи за боргами учасника?

Теми індивідуальних виступів:

1. Правовий режим майна державних унітарних підприємств.
2. Особливості правового статусу відокремлених підрозділів підприємства як учасників господарського обороту.
3. Окремі проблеми адаптації правового статусу юридичних осіб, заснованих державою, до стандартів Європейського Союзу.
4. Правовий статус комунальних підприємств в Україні. Особливості створення та діяльності спільних комунальних підприємств.
5. Правове становище підприємств громадських і релігійних організацій.
6. Порядок здійснення реєстрації представництв іноземних підприємств на території України.

Реферування авторефератів та статей до даної теми:

1. Винар Л. Організаційно-правові форми юридичних осіб, заснованих державою. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 8. С.6-10.
1. Кравець І. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів організаційно-господарських повноважень. *Підприємництво, господарство і право*. – 2006. № 5. С.79-81.
2. Кравчук В.М. Соціально-правова природа юридичної особи: автореф. дис...канд. юрид. наук: 12.00.03. Л., 2000. 16 с.
3. Соловьева Л. Что хорошего в унитарном предприятии. *Юридическая практика*. 2006. № 1. С. 15-23.
4. Петриченко О. Правовий режим майна державних унітарних підприємств. *Право України*. 2000. № 12. С. 97-101.

Список рекомендованих джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1994 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01. 2003 № 436 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Закон України від 15.05.2003 № 755– IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 31-32. Ст. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/755-15>
5. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 № 1087- IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 5. Ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05. 1997 № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
7. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 № 973- IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 45. Ст. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
8. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018 № 2269-VIII. *Відомості Верховної ради України*. 2018. № 12. Ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
9. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. *Відомості Верховної ради України*. 2006. № 456. Ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16>
10. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09. 2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної ради України*. 2008. № 50-51. Ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17?find=1&text=>
11. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної ради України*. 2018. № 13. Ст. 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
12. Про корпоратизацію підприємств: Указ Президента України від 15.06.1993 № 210/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/210/93>
11. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. За ред. В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2013. 528 с.
12. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Правова єдність, 2009. 766 с.
13. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій (загальна частина). Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 240 с.
14. Винар Л.В. Правовий статус юридичних осіб, заснованих державою: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Л., 2006. 19 с.
15. Винар Л.В. Способи створення юридичних осіб, заснованих державою. *Проблеми вдосконалення правового регулювання щодо забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні*: Матеріали 5-ї Регіональної міжвузівської наукової конференції (Івано-Франківськ, 16 квітня 2004 року). Івано-Франківськ. 2004. С. 72– 75.
16. Галіахметов І. Концептуальні положення про підприємства в умовах розвитку цивільного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 9. С. 32-39.
17. Господарське право: підручник/ О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. Х.: Одісей, 2012. 640 с.

18. Господарське право України. навч. посібник / За заг. ред. С.В. Несинової. К.: Центр учбової літератури, 2012. 564 с.
19. Зеліско А. Правовий статус фермерських господарств як юридичних осіб приватного права. *Право України*. 2010. № 5. С. 143-149.
20. Зеліско А. В. Система організаційно-правових форм кооперативів: проблеми адаптації до законодавства ЄС. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 3. С. 14-18.
21. Зеліско А. В. «Підприємницька юридична особа приватного права» як системоутворююче поняття. *Право України*. 2015. № 4. С. 97-105.
22. Зеліско А. В. Типологія підприємницьких юридичних осіб приватного права. *Право України*. 2016. № 1. С. 144-152.
23. Зозуляк О.І. Про корпорації в світлі проблем класифікації юридичних осіб. *Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 21-22 вересня 2012 р)*. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – С. 79-85.
24. Манзюк В.В. Правовий режим майна інноваційного підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2008. № 9. С. 44-52.
25. Манзюк В.В. Правове забезпечення залучення інвестицій у сферу комунального господарства міста. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2015. Вип. 35, частина 1. С. 65-70.
26. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. 328с
27. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. К.: Юрінком-Інтер, 2012. 776.
28. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.

Семінарське заняття № 2

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ. **ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ**

(2 год.)

Здійснення глибокої структурної перебудови української економіки вимагає істотного збільшення обсягу інвестицій, консолідації всіх джерел інвестування, активізації інвестиційної діяльності. Правове регулювання інвестиційної діяльності викликане необхідністю забезпечення підприємницької діяльності фінансовими коштами, без яких вона не може здійснюватися. При підготовці по вказаній темі необхідно ознайомитися з основними нормативно-правовими актами, які регулюють інвестиційну діяльність в Україні, з'ясувати зміст основних понять інвестиційних відносин, проаналізувати права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності, розкрити мету та шляхи державного регулювання інвестиційної діяльності.

Успішний розвиток економіки України значною мірою залежить від залучення іноземних інвестицій. Україна, як і інші держави, що потребують залучення іноземних інвестицій, має спеціальне законодавство, що регулює іноземні інвестиції. Водночас, норми, що стосуються іноземних інвестицій, містяться у податковому, земельному та інших галузях законодавства. В сучасний період залученню іноземних інвестицій в економіку

України заважають часті зміни законодавства та відсутність надійних гарантій захисту для іноземних інвесторів, занадто високий рівень ставок оподаткування, повільні темпи приватизації, складна система ведення бухгалтерського обігу, яка не відповідає міжнародним стандартам. Всі ці чинники необхідно враховувати при аналізі ефективності залучення інвестицій в економіку України.

Питання для вивчення та обговорення:

1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Види інвестицій та форми здійснення інвестиційної діяльності.
2. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Принципи державного регулювання інвестиційної діяльності. Державна експертиза інвестиційних проектів.
3. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності.
4. Захист інвестицій та гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності.
5. Категорія іноземного інвестора в законодавстві України.
6. Поняття, види, форми здійснення іноземних інвестицій. Об'єкти іноземного інвестування.
7. Державні гарантії здійснення іноземних інвестицій.
8. Інвестиційні договори: поняття, ознаки, правова природа, динаміка.

Термінологічний словник:

Інвестиція, інвестиційна діяльність, резидент, нерезидент, інвестор, реципієнт, капітальна інвестиція, фінансова інвестиція, реінвестиція, пряма інвестиція, портфельна інвестиція, національний режим інвестиційної діяльності, спеціальний режим інвестиційної діяльності, інвестиційний договір, корпоративний інвестиційний фонд.

Контрольні питання:

1. Назвіть нормативно-правові акти, які регламентують інвестиційні відносини в Україні.
2. Охарактеризуйте існуючі сьогодні позиції щодо доцільності прийняття Інвестиційного Кодексу України. Висловіть власну позицію з цього приводу. Чи є сьогодні потреба консолідації або кодифікації інвестиційного законодавства?
3. Які обмеження передбачені чинним законодавством щодо можливості іноземних інвесторів інвестувати у вітчизняні об'єкти інвестування.
4. У чому полягає специфіка правового становища іноземного інвестора?
5. Як співвідносяться пряме та портфельне інвестування між собою?
6. У чому полягає корпоративна форма іноземного інвестування?
7. Перелічіть права іноземного інвестора при здійсненні корпоративного інвестування?
8. Назвіть характерні риси інвестиційного договору за участю іноземного інвестора?
9. Чим відрізняються угоди про розподіл продукції від решти договорів, за допомогою яких опосередковується іноземне інвестування?
10. Які правові режими можуть застосовуватися до іноземних інвесторів в разі здійснення ними інвестиційної діяльності на території України?

Завдання.

1. Комунальним підприємством був укладений договір довгострокової оренди торгового центру з приватним підприємством «Трейд». Через декілька років виявилось, що торговий центр потребує значної реконструкції, в тому числі розширення площі шляхом прибудови двох приміщень до будівлі торгового центру. Комунальне підприємство не мало на це відповідних коштів і запропонувало орендарю укласти інвестиційний договір, згідно якого приватне підприємство «Трейд» за результатами інвестування набувало частину будівлі торгового центру у власність. Договір оренди був переукладений у договір дольової участі у реконструкції комунального майна. Після успішно проведеної реконструкції приватне підприємство «Трейд» звернулося для оформлення права власності до місцевого бюро технічної інвентаризації, однак отримало відмову у реєстрації права власності на підставі того, що реєстрація права власності за приватним підприємством «Трейд» не відповідає законодавству про приватизацію державного та комунального майна.

Прокоментуйте ситуацію. Дайте власну юридичну оцінку дій учасників відносин, що виникли і порекомендуйте алгоритм дій приватному підприємству «Трейд».

2. На території Одеської області було створено спільне підприємство за участю іноземного інвестора, що є власником 40 % акцій у спільному підприємстві. Спільне підприємство мало намір займатися видобутком корисних копалин. При визначенні фінансового режиму діяльності підприємства у техніко-економічне обґрунтування були закладені ставки ренти за користування надрами – 10% і податок на прибуток – 20%. У проект було вкладено два мільйони доларів. Після першого року діяльності спільного підприємства у податкове і земельне законодавство були внесені зміни і збільшені ставки податку на прибуток і ренти за користування надрами, а також введені нові ставки експортного мита. Іноземний інвестор звернувся до податкових органів з проханням про зменшення податкового тягара до параметрів, вказаних у техніко-економічному обґрунтуванні.

Дайте юридичну оцінку ситуації. Охарактеризуйте державні гарантії здійснення та захисту іноземних інвестицій.

Теми індивідуальних виступів:

1. Обмеження здійснення іноземних інвестицій в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз.
2. Види правових ризиків при здійсненні портфельних інвестицій.
3. Правове регулювання девелопменту.
4. Правові форми здійснення інвестиційної діяльності в енергетиці.
5. Інвестування та кредитування: порівняльний аналіз.
6. Державна підтримка інвестиційної діяльності.
7. Тенденції і перспективи розвитку інвестиційного законодавства.

Реферування авторефератів та статей до даної теми:

1. Федорчак О.В. Систематизація законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2017. №4(59). С.10-15.
2. Гуренко М.А. Правова природа інвестиційних договорів за участю органів державної влади чи органів місцевого самоврядування. *Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2013. №7. С.135-142.
3. Веремієнко А.С. Місце та сутність венчурних інвестиційних фондів серед інститутів спільного інвестування в Україні. *Економіка та держава*. 2017. № 6. С. 90-93.

4. Данилюк М.Б. Цивільно-правова характеристика створення корпоративних інвестиційних фондів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. 2016. Випуск 1. Том 1. С.105-109.

Список рекомендованих джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1994 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01. 2003 № 436 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>

3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

4. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991. №1560-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №47. Ст. 646.

5. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999. №1039-ХІV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №44, Ст. 391.

6. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1996. №19. Ст.80.

7. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010. № 2404-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2010. № 40. Ст. 524.

8. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10.09.1991. № 1540а-ХІІ. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 46. Ст. 616.

9. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. За ред. В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2013. 528 с.

10. Балануца О. Оцінка стану іноземного інвестування в економіку України. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 5. С. 158–161.

11. Белейченко О.Г. Напрями вдосконалення інвестиційної політики в Україні. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2008. № 4. С. 404–409.

12. Вайцеховська В.В. Іноземне інвестування в умовах інтеграції України у світову економіку. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 8. С. 55–60.

13. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Правова єдність, 2009. 766 с.

14. Господарське право: підручник/ О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. Х.: Одіссей, 2012. 640 с.

15. Гутаревич Н.О. Змішана форма інвестиційної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 6-2. 2015. С. 32-34.

16. Данилюк М. Б. Корпоративні інвестиційні фонди як учасники цивільних правовідносин: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Навчально-науковий юридичний інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, 2019. 259 с.

17. Кафарський В.В. Інвестиційні договори в Україні: поняття, види, зміст, правове регулювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Нац. акад. наук України Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького, Київ, 2006. 23 с.

18. Клапаций Д.Й. Пайовий інвестиційний фонд як форма спільного інвестування в Україні (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Львівський національний університет ім. І. Франка, Львів, 2019. 23 с.

19. Коссак В.М. Правове регулювання іноземних інвестицій та міжнародної технічної допомоги: підручник. К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 308 с.

20. Котик О. Загальнотеоретичні питання захисту прав іноземних інвесторів в Україні. *Юридична Україна*. 2007. № 9. С. 73–77.

21. Котик О. Форми і способи захисту прав іноземних інвесторів. *Юридична Україна*. 2008. № 3. С. 70–74.

22. Майданик Р. Судовий захист прав іноземних інвесторів на нерухомість: державна реєстрація, експропріація, гарантії іноземних інвестицій: оспорювання правових актів органів державної влади. *Право України*. 2009. № 9. С. 40–44.

23. Машковська Л. Правова характеристика пайового інвестиційного фонду. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 1. С. 50-54.

24. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. К.: Юрінком-Інтер, 2012. 776.

25. Рижикова Н. І. Венчурне інвестування в Україні: реалії та перспективи. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2017. Вип. 185. С. 328-339.

26. Резнікова В. Особливості правового регулювання договорів про спільну господарську діяльність за участю іноземного інвестора. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 10. С. 12–17.

27. Чабан О. Види інвестиційних договорів (контрактів). *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 65–69.

28. Чабан О.М. Інвестиційні договори(контракти): дис. ... канд. юрид. наук. :12.00.03. Львівський національний університет імені Івана Франка. Київ, 2013. 212 с.

29. Федорчак О.В. Проблеми правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип.4 (53).Ч.1 С. 80-94.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1 варіант

1. Поняття, ознаки, принципи здійснення господарської діяльності.
2. Поняття та правова природа фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Види фінансової діяльності.
3. Дати визначення наступних термінів: інновація, інвестиція, підприємництво, виробничий кооператив.
4. Вирішити тестове завдання:
А) Державній реєстрації підлягають:
 - 1) представництва підприємства; 2) філіали підприємства; 3) дочірні підприємства; 4) структурні підрозділи підприємства; 5) відособлені підрозділи підприємства.**Б) Максимальна кількість учасників товариства з обмеженою відповідальністю становить:**
 - 1) 100 учасників; 2) 10 учасників; 3) 50 учасників; 4) 3 учасники; 5) правильна відповідь відсутня.**В) Сукупність найближчих цілей, завдань, засобів і способів їх досягнення для реалізації стратегічного курсу економічної політики в конкретних умовах, що складаються в поточному періоді розвитку народного господарства є:**

1) тактика; 2) контроль; 3) стратегія; 4) управління; 5) нормативне регулювання.

Г) Виплата дивідендів здійснюється з чистого прибутку звітного року та/або нерозподіленого прибутку на підставі рішення загальних зборів акціонерного товариства у строк, що не перевищує _____ з дня прийняття загальними зборами рішення про виплату дивідендів.

1) одного місяця; 2) трьох місяців; 3) шести місяців; 4) дванадцяти місяців; 5) двадцяти чотирьох місяців.

5. Розв'язати практичне завдання.

Складіть схему дій по створенню підприємства з іноземними інвестиціями.

2 варіант

1. Конституційні засади правопорядку у сфері господарювання.

2. Поняття та види спеціальних (вільних) економічних зон.

3. Дати визначення наступних термінів: аудиторська діяльність, господарське товариство, ліцензування, адміністративно-господарські санкції.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів (зокрема, договорів комісії, доручення) щодо цінних паперів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи є:

1) андеррайтинг; 2) дилерська діяльність; 3) брокерська діяльність; 4) розрахунково-клірингова діяльність; 5) діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку.

Б) Що із переліченого не відноситься до економічних методів державного управління економікою:

1) встановлення податкових пільг; 2) державне кредитування суб'єктів господарювання; 3) надання дотацій; 4) застосування господарсько-правових санкцій за порушення законодавства; 5) ліцензування.

В) Товариство, що має статутний (складений) капітал, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами є:

1) товариство з обмеженою відповідальністю; 2) акціонерне товариство; 3) командитне товариство; 4) повне товариство; 5) товариство з додатковою відповідальністю.

Г) Загальні збори акціонерного товариства мають кворум за умови реєстрації для участі у них акціонерів, які сукупно є власниками:

1) більш як 50 відсотків голосуючих акцій; 2) більш як 75 відсотків голосуючих акцій; 3) більш як 10 відсотків голосуючих акцій; 4) більш як 25 відсотків голосуючих акцій; 5) більш як 30 відсотків голосуючих акцій.

5. Розв'язати практичне завдання.

Розробіть проект статуту виробничого кооперативу.

3 варіант

1. Правова характеристика договору лізингу.

2. Поняття, види, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

3. Дати визначення наступних термінів: акціонерне товариство, банкрутство, оперативно-господарські санкції, науковий парк.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Підприємством з іноземними інвестиціями є підприємство, іноземна інвестиція в статутному фонді якого складає не менше:

1) 2 %; 2) 5 %; 3) 8 %; 4) 10 %; 5) 6 % .

Б) Що із переліченого не відноситься до адміністративних методів державного управління економікою:

1) ліцензування; 2) встановлення податкових ставок; 3) державна реєстрація суб'єктів господарювання; 4) надання дотацій; 5) державна реєстрація господарських договорів.

В) Вкажіть максимальний строк, на який може укладатися договір концесії:

1) 10 років; 2) 5 років; 3) 25 років; 4) 50 років; 5) 30 років.

Г) Кількість перерв у ході проведення загальних зборів акціонерного товариства не може перевищувати _____ .

1) двох; 2) трьох; 3) чотирьох; 4) п'яти; 5) правильна відповідь відсутня.

5. Розв'язати практичне завдання.

Розробіть проект статуту унітарного комерційного комунального підприємства.

4 варіант

1. Поняття та види недобросовісної конкуренції.

2. Загальна характеристика права господарського відання та оперативного управління.

3. Дати визначення наступних термінів: господарський договір, командитне товариство, біржа, зовнішньоекономічна діяльність.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Іноземне підприємство – це підприємство, іноземна інвестиція в статутному фонді якого складає:

1) 30 %; 2) 10 %; 3) 50 %; 4) 75 %; 5) 100 % .

Б) До дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій кожен засновник акціонерного товариства повинен оплатити _____ придбаних акцій:

1) вартість 30-ти відсотків; 2) вартість 50-ти відсотків; 3) вартість 75-ти відсотків; 4) повну вартість; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Різниця між сукупною вартістю активів акціонерного товариства та вартістю його зобов'язань перед іншими особами – це:

1) статутний капітал акціонерного товариства; 2) власний капітал акціонерного товариства; 3) резервний капітал акціонерного товариства; 4) страховий капітал акціонерного товариства; 5) амортизаційний капітал акціонерного товариства.

Г) Фондова біржа утворюється не менше ніж _____ засновниками – торговцями цінними паперами, які мають ліцензію на право провадження професійної діяльності на фондовому ринку.

1) 20; 2) 10; 3) 5; 4) 2; 5) 30.

5. Розв'язати практичне завдання.

Розробіть проект положення про філію суб'єкта господарювання.

5 варіант

1. Правова характеристика природних монополій.

2. Поняття, основні ознаки, загальна характеристика господарських товариств.

3. Дати визначення наступних термінів: злиття, комунальне підприємство, юридична особа, товарна біржа.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Асоціація це:

1) договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників об'єднання; 2) договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління об'єднання; 3) тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів тощо); 4) статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності; 5) державні і комунальні господарські об'єднання.

Б) Учасник повного товариства, що було створено на невизначений строк, може в будь-який час вийти з товариства, попередивши про це не пізніше як за _____:

1) 10 днів; 2) 1 місяць; 3) 2 місяці; 4) 3 місяці; 5) 6 місяців.

В) Грошова сума або інше майно, які боржник зобов'язаний передати кредитору у разі порушення боржником зобов'язання є:

1) застава; 2) завдаток; 3) притримування; 4) неустойка; 5) гарантія.

Г) Біржова угода вважається укладеною з моменту:

1) її нотаріального посвідчення; 2) її реєстрації на біржі; 3) її підписання; 4) досягнення згоди щодо всіх її істотних умов; 5) передачі товару.

5. Розв'язати практичне завдання.

Розробіть проект засновницького договору товариства з додатковою відповідальністю.

6 варіант

1. Поняття, види інвестицій та форми їх здійснення

2. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.

3. Дати визначення наступних термінів: виробничий кооператив, акція, андеррайтинг, спеціальний режим господарювання.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Продаж товарів на ринках інших країн за цінами, нижчими від внутрішніх є:

1) зовнішньоекономічною діяльністю; 2) експортом; 3) імпортом; 4) демпінгом; 5) дилерством.

Б) Тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів тощо) є:

1) корпорацією; 2) асоціацією; 3) консорціумом; 4) концерном; 5) асоційованим підприємством.

В) Вихід із повного товариства, що було створено на визначений строк, допускається лише при наявності поважних причин та за умови, що попередження про це надійшло не пізніше як за _____:

1) 2 місяці; 2) 6 місяців; 3) 3 місяці; 4) 1 місяць; 5) 10 днів.

Г) Річні загальні збори товариства повинні проводитися _____ наступного за звітним року.

1) не пізніше 30 квітня; 2) не швидше 30 квітня; 3) не пізніше 30 травня; 4) не пізніше 20 січня; 5) правильна відповідь відсутня.

5. Розв'язати практичне завдання.

Учасник ТЗОВ «Укр-Ам» з часткою 40%, громадянин США Дж. Альгер на збори учасників товариства не з'явився з часу його заснування. Спроби товариства зв'язатися з ним виявилися невдалі, оскільки Альгер змінив місце проживання. Два інші учасники мають рівні частки і бажають прийняти нового учасника. Розуміючи, що проведення зборів без Дж. Альгера є неправомірним, вони звернулися за порадою до юриста. Дайте правову оцінку ситуації.

7 варіант

1. Поняття підприємства та його основні ознаки.

2. Організаційні форми реалізації інноваційної діяльності.

3. Дати визначення наступних термінів: статут, неплатоспроможність, концесійний договір, біржова угода.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Сукупний розмір часток вкладників командитного товариства не повинен перевищувати _____ майна товариства, зазначеного в засновницькому договорі:

1) 25 %; 2) 20 %; 3) 40 %; 4) 50 %; 5) 60 %.

Б) Положення Кодексу України з процедур банкрутства не застосовуються:

1) до юридичних осіб – які діють у формі споживчого товариства; 2) до юридичних осіб – казенних підприємств; 3) до юридичних осіб – які діють у формі благодійного фонду; 4) до юридичних осіб – підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому порядку з переліку таких об'єктів; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Усі акції в акціонерному товаристві є:

1) іменними; 2) на пред'явника; 3) привілейованими; 4) простими; 5) документарними.

Г) Укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів (зокрема, договорів комісії, доручення) щодо цінних паперів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи є:

1) андеррайтинг; 2) дилерська діяльність; 3) брокерська діяльність; 4) клірингова діяльність; 5) діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку.

5. Розв'язати практичне завдання.

При одержанні 13 лютого 2006 року вантажу, що перевозився автомобілем «Камаз» АТП-1863 встановлено недостачу і псування вантажу на загальну суму 3125 гривень. Факти були підтверджені комерційним актом від 15 лютого 2006 року. Одержувач – мале підприємство «Оріон» - пред'явило 21 березня 2006 року претензію до АТП-1863. До претензії не були долучені комерційний акт та розрахунок суми недостачі. 21 грудня 2006 року, не одержавши відповіді від АТП-1863, МП «Оріон» звернулося до господарського суду з позовом. Суд відмовив у прийнятті позовної заяви у зв'язку з відсутністю доказів досудового врегулювання спору.

Проаналізуйте ситуацію. З якого моменту обчислюються претензійний строк і строк для дачі відповіді на претензію? Які наслідки подання претензії без підтверджуючих претензійні вимоги документів? Яка позовна давність встановлена з договорів перевезень автотранспортом і який порядок їх обчислення?

8 варіант

1. Поняття та функції господарсько-правової відповідальності.

2. Поняття, ознаки, функції, класифікація товарних бірж.

3. Дати визначення наступних термінів: невідприємницьке товариство, асоціація, демпінг, корпоративне підприємство.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Консорціум:

1) договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників об'єднання; 2) договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління об'єднання; 3) тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів тощо); 4) статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності; 5) державні і комунальні господарські об'єднання.

Б) Вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є:

1) правління; 2) загальні збори; 3) наглядова рада; 4) установчі збори; 5) директор.

В) Юридична особа, яка утворюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування – це:

1) біржа; 2) страхова організація; 3) корпоративний фонд; 4) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; 5) кооперативний банк.

Г) Частина території України, на якій встановлено спеціальний правовий режим господарської діяльності, особливий порядок застосування та дії законодавства України називається:

1) територією пріоритетного розвитку; 2) прикордонною зоною; 3) офшорною зоною; 4) спеціальною (вільною) економічною зоною; 5) виробничою зоною.

5. Розв'язати практичне завдання.

Громадянин О. звернувся до ПрАТ «Надія», акціонером якого він є, із письмовим запитом щодо надання йому інформації, яка міститься у протоколі загальних зборів товариства. Громадянин О. очікував на відповідь два місяці, однак правління ПрАТ відповіді на запит не надало. Які дії повинен вчинити громадянин О., щоб отримати необхідну інформацію. Який орган уповноважений надавати таку інформацію акціонерам та заінтересованим особам? Відповідь обґрунтуйте.

9 варіант

1. Порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання.
2. Аудиторська діяльність у сфері господарювання.
3. Дати визначення наступних термінів: холдингова компанія, пайовий інвестиційний фонд, банківська гарантія, господарський договір.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Біржова угода вважається укладеною з моменту:

1) її нотаріального посвідчення; 2) її реєстрації на біржі; 3) її підписання; 4) досягнення згоди щодо всіх її істотних умов; 5) передачі товару.

Б) Договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління є:

1) корпорацією; 2) консорціум; 3) асоціація; 4) промислово-фінансова група; 5) концерн.

В) Сторона, яка одержала протокол розбіжностей до договору зобов'язана протягом _____ днів розглянути його і вжити заходів до їх врегулювання:

1) 20 днів; 2) 10 днів; 3) 7 днів; 4) 14 днів; 5) 30 днів.

Г) На території України щодо іноземних інвестицій встановлюється _____ інвестиційної діяльності, за винятками, передбаченими Господарським Кодексом, іншими законами і чинними міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

1) преференційний режим; 2) режим найбільшого сприяння; 3) національний режим; 4) спеціальний режим; 5) пільговий режим.

5. Розв'язати практичне завдання.

Складіть порівняльну таблицю органів управління в різних видах господарських товариств.

10 варіант

1. Права та обов'язки учасників господарського товариства: загальна характеристика.
2. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання.
3. Дати визначення наступних термінів: консорціум, казенне підприємство, капітальна інвестиція, кооперативний банк.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Право господарського відання:

1) речове право суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника; 2) речове

право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності; 3) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення господарської діяльності на праві оперативного використання майна; 4) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення будь-якої господарської діяльності; 5) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення діяльності, визначеної власником майна.

Б) Кількісний склад акціонерів приватного акціонерного товариства не може перевищувати _____ акціонерів:

1) 200 акціонерів; 2) 10 акціонерів; 3) 100 акціонерів; 4) 50 акціонерів; 5) законодавством така вимога не передбачена.

В) Господарською діяльністю, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном та/або робочою силою є:

1) митна діяльність; 2) концесійна діяльність; 3) франчайзинг; 4) зовнішньоекономічна діяльність; 5) дилерська діяльність.

Г) Інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) - підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує _____ його загального обсягу продукції і (або) послуг.

1) 50%; 2) 70%; 3) 75%; 4) 55%; 5) 25%.

5. Розв'язати практичне завдання.

Компанія, що рекламувала жалюзі, поряд з іншими їх перевагами зазначила, що вони здатні навіть захистити від зурочення.

Чи порушує така реклама чинне законодавство?

11 варіант

1. Фермерське господарство: поняття, ознаки та особливості діяльності.

2. Поняття, види, ознаки банків. Особливості утворення банку.

3. Дати визначення наступних термінів: право господарського відання, командитне товариство, ф'ючерсна угода, інновації.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Вантаж, не одержаний протягом _____ після повідомлення перевізником одержувача, вважається невитребуваним і реалізується у встановленому законодавством порядку.

1) 10 робочих днів; 2) 20 робочих днів; 3) 2 місяців; 4) 1 місяця; 5) правильна відповідь відсутня.

Б) Договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління є:

1) корпорацією; 2) консорціум; 3) асоціація; 4) промислово-фінансова група; 5) концерн.

В) Для покриття збитків товариства, а також для виплати дивідендів за привілейованими акціями в акціонерному товаристві створюється:

1) статутний капітал; 2) резервний капітал; 3) страховий капітал; 4) спеціальний капітал; 5) власний капітал.

Г) Господарська операція, яка передбачає здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок доходу (прибутку), отриманого від інвестиційних операцій є:

1) портфельною інвестицією; 2) капітальною інвестицією; 3) натуральною інвестицією; 4) реінвестицією; 5) разовою інвестицією.

5. Розв'язати практичне завдання.

ПрАТ «Космо» прийняло рішення про випуск привілейованих акцій, розмір яких становить 30 відсотків статутного капіталу. Чи відповідає прийняте рішення чинному законодавству? Відповідь обґрунтуйте.

12 варіант

1. Правове становище казенного підприємства.
2. Правова характеристика договору контрактації сільськогосподарської продукції.
3. Дати визначення наступних термінів: товарна біржа, зовнішньоекономічна діяльність, спеціальна (вільна) економічна зона, інвестиція.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Для якої господарської організації притаманні такі риси: засновники – щонайменше 3 фізичні особи, які досягли 16-річного віку; корпоративна система управління (наявність органів: загальні збори, правління, ревізійна комісія (ревізор); відсутність вимог до мінімального розміру майна організації; розподіл прибутку між учасниками залежно від майнової і трудової участі в господарській діяльності організації; обов'язкова трудова участь учасників у виробничо-господарській діяльності:

1) акціонерне товариство; 2) товариство з додатковою відповідальністю; 3) повне товариство; 4) виробничий кооператив; 5) фермерське господарство.

Б) У разі поставки некомплектних виробів, постачальник (виробник) зобов'язаний на вимогу покупця (одержувача) доукомплектувати їх у _____ строк після одержання вимоги або замінити комплектними виробами у той же строк, якщо сторонами не погоджено інший строк:

1) 10-денний; 2) місячний; 3) 2-місячний; 4) тижневий; 5) 20-денний.

В) Будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності вважаються:

1) недобросовісною конкуренцією; 2) недобросовісною діловою практикою; 3) несправедливою конкуренцією; 4) нечесною конкуренцією; 5) монопольною конкуренцією.

Г) У разі відкриття валютного рахунку в банківській установі за межами України суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності зобов'язаний повідомити про це Національний банк України не пізніше як у:

1) правильна відповідь відсутня; 2) триденний строк; 3) п'ятиденний строк; 4) десятиденний строк; 5) чотирнадцятиденний строк.

5. Розв'язати практичне завдання.

ТОВ «Довіра» уклало договір купівлі-продажу житлового будинку, який належав на праві приватної власності громадянину К. Угоду було зареєстровано на універсальній товарній біржі «Джип».

Через декілька днів після реєстрації, К. змінив своє рішення щодо продажу будинку і звернувся до суду із заявою про визнання договору купівлі-продажу між ним та ТОВ «Довіра» недійсним на підставі того, що договір укладений без дотримання нотаріальної форми.

В якій формі укладаються біржові угоди? Дайте вирішення спору.

13 варіант

1. Особливості правового становища виробничих кооперативів.
2. Поняття та види фінансової діяльності.
3. Дати визначення наступних термінів: статут, підприємство, акціонерне товариство, зовнішньоекономічний договір.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Що із переліченого не відноситься до адміністративно-господарських санкцій:

1) вилучення прибутку (доходу); 2) застосування антидемпінгових заходів; 3) скасування державної реєстрації та ліквідація суб'єкта господарювання; 4) стягнення зборів

(обов'язкових платежів); 5) відмова від встановлення на майбутнє господарських відносин із стороною, яка порушує зобов'язання.

Б) За договором контракції с/г продукції, виробник повинен не пізніше як за _____ до початку заготівлі продукції повідомити контрактанта про кількість і строки здачі с/г продукції, що пропонується до продажу і погодити календарний графік її здачі:

1) 1 місяць; 2) 2 місяці; 3) 2 тижні; 4) 15 днів; 5) 20 днів.

В) Спеціальна (вільна) економічна зона України може бути ліквідована до закінчення строку на який вона була створена:

1) органом управління спеціальної (вільної) економічної зони; 2) Верховною Радою України за поданням Президента України; 3) Президентом України; 4) Кабінетом Міністрів України; 5) органом місцевого самоврядування.

Г) Вкажіть максимальний строк, на який може укладатися договір концесії:

1) 10 років; 2) 5 років; 3) 25 років; 4) 50 років; 5) 30 років.

5. Розв'язати практичне завдання.

Учасник товариства з обмеженою відповідальністю «Галич» Іванчук Р.В. 12.03.2000р. звернувся з заявою про вихід з товариства і проведення з ним розрахунку. Директор товариства відмовив в задоволенні заяви у зв'язку з тим, що Іванчук має заборгованість перед товариством.

Чи вправі товариство заборонити учаснику вихід з товариства? В який строк повинна бути виділена частка учаснику, який виходить з товариства? Складіть заяву про вихід з товариства.

14 варіант

1. Поняття, характерні риси та класифікація господарських товариств.

2. Правова характеристика договорів на перевезення вантажів.

3. Дати визначення наступних термінів: інноваційне підприємство, фондова біржа, зовнішньоекономічна діяльність, портфельні інвестиції.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Оберіть варіант відповіді, який є зайвим серед наведеного переліку. Статут акціонерного товариства повинен містити відомості про:

1) розмір статутного капіталу; 2) права акціонерів - власників привілейованих акцій кожного класу у разі розміщення привілейованих акцій; 3) спосіб повідомлення акціонерів про проведення загальних зборів та про зміни у порядку денному загальних зборів; 4) надання засновникам товариства додаткових прав чи повноважень; 5) усі відповіді є правильними.

Б) Засновники акціонерного товариства несуть ___ відповідальність за пов'язаними з його заснуванням зобов'язаннями, що виникли до його державної реєстрації?

1) кумулятивну; 2) часткову; 3) солідарну; 4) повну; 5) субсидіарну.

В) Фондова біржа в Україні створюється і діє в організаційно-правовій формі:

1) акціонерного товариства; 2) колективного підприємства; 3) громадської організації; 4) виробничого кооперативу; 5) товариства з додатковою відповідальністю.

Г) Суб'єкти ініціативи щодо створення спеціальних (вільних) економічних зон України:

1) Президент України; 2) Верховна Рада України; 3) орган управління спеціальної (вільної) економічної зони; 4) місцеві ради; 5) Кабінет Міністрів України.

5. Розв'язати практичне завдання.

Акціонер П., власник привілейованих акцій АТ «Турист», прочитав в газеті повідомлення про скликання загальних зборів акціонерів з порядком денним: затвердження статуту акціонерного товариства в новій редакції. Акціонер П. вніс свої пропозиції щодо порядку денного загальних зборів, коли до їх скликання залишилося ще 21 день. Однак, виконавчий орган відмовився включити ці пропозиції до порядку денного, мотивуючи пропуском встановленого строку. П. наполягав на включенні своїх пропозицій до порядку

денного загальних зборів, обґрунтовуючи тим, що: 1) він є акціонером, який володіє 7 % голосів; 2) в той же день, коли ознайомився в пресі про скликання загальних зборів акціонерів, він вніс свої пропозиції до порядку денного.

Вирішіть даний спір по суті. З'ясуйте порядок та періодичність скликання загальних зборів акціонерів. Який порядок голосування на загальних зборах акціонерів? Назвіть умови, коли загальні збори акціонерів приймають правомочні рішення?

15 варіант

1. Правова характеристика акціонерного товариства.
2. Правові засади виконання господарських договорів.
3. Дати визначення наступних термінів: зовнішня реклама, інвестор, консорціум, споживчий кооператив.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Підприємництво:

1) самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку; 2) створення (заснування) суб'єкта підприємницької діяльності - юридичної особи, а також володіння корпоративними правами; 3) безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством; 4) діяльність суб'єктів у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність; 5) виробнича, науково-дослідницька і комерційна діяльність з метою одержання відповідного прибутку (доходу).

Б) Засіб державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції, необхідної для пріоритетних державних потреб _____ серед суб'єктів господарювання незалежно від їх форм власності є:

- 1) ліцензування; 2) квотування; 3) патентування; 4) державне замовлення; 5) сертифікація.

В) Сфера діяльності учасників з метою надання та споживання банківських, страхових, інвестиційних послуг тощо є:

- 1) ринком інвестиційних послуг; 2) фондовою біржею; 3) ринком фінансових послуг; 4) ринком валютних послуг; 5) страховою діяльністю.

Г) Засновниками та членами товарної біржі не можуть бути:

- 1) комерційні юридичні особи; 2) іноземні суб'єкти господарювання; 3) органи державної влади та управління; 4) виробничі кооперативи; 5) об'єднання громадян.

5. Розв'язати практичне завдання.

ТОВ «С» у рекламі прального порошку «Карапуз» власного виробництва використовувало для попередження від підробок пральний порошок в упаковці із зображенням позначень, що за висновком експертизи подібні до ступеня змішування із позначенням на упаковці порошку «Оленка», що виробляє ТОВ «Трудові резерви». При цьому ТОВ «С» поширювало неправдиві відомості про те, що пральний порошок в упаковці із зображенням позначень, що подібні до ступеня змішування із позначеннями на порошку «Оленка», є підробкою прального порошку «Карапуз».

Кваліфікуйте дії ТОВ «С».

16 варіант

1. Правова характеристика товариства з обмеженою відповідальністю.
2. Поняття та критерії неплатоспроможності боржника. Поняття та загальна характеристика інституту банкрутства. Учасники інституту банкрутства.

3. Дати визначення наступних термінів: фінансова установа, біржове котирування, демпінг, територія пріоритетного розвитку.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування є:

1) акціонерне товариство; 2) казенне підприємство; 3) комунальне підприємство; 4) кооператив; 5) товариство з обмеженою відповідальністю.

Б) У разі заснування акціонерного товариства однією особою?

1) укладається установчий договір; 2) укладається засновницький договір; 3) укладається засновницький договір, який підлягає нотаріальному засвідченню; 4) засновницький договір не укладається; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Не належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів такі повноваження:

1) прийняття рішення про припинення повноважень членів наглядової ради; 2) обрання та припинення повноважень членів ревізійної комісії; 3) визначення порядку виникнення збитків у діяльності акціонерного товариства; 4) розподіл прибутку і збитків товариства з урахуванням вимог, передбачених законом; 5) правильна відповідь відсутня.

Г) Діяльність фондової біржі як організатора торгівлі тимчасово зупиняється, коли число її членів стало менше:

1) 20; 2) 25; 3) 5; 4) 15; 5) 10.

5. Розв'язати практичне завдання.

Скласти схему джерел формування майна суб'єкта господарювання.

17 варіант

1. Правова характеристика повного товариства.

2. Правова характеристика страхування у сфері господарювання.

3. Дати визначення наступних термінів: корпорація, виробничий кооператив, резервний фонд, форвардний контракт.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Право господарського відання:

1) речове право суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника; 2) речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності; 3) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення господарської діяльності на праві оперативного використання майна; 4) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення будь-якої господарської діяльності; 5) використання суб'єктом господарювання наданого йому майна для здійснення діяльності, визначеної власником майна.

Б) Значний пакет акцій в акціонерному товаристві це пакет із ____ відсотків простих акцій акціонерного товариства:

1) 10 і більше %; 2) 25 і більше %; 3) менше 50%; 4) менше 5 %; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Оберіть правильний варіант відповіді. 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 75, 95 відсотків голосуючих акцій публічного акціонерного товариства позначаються у законодавстві як:

1) критичні значення пакета акції; 2) базові значення пакета акції; 3) порогові значення пакета акції; 4) модельні значення пакета акції; 5) виключні значення пакета акції

Г) Господарська операція, яка передбачає здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок доходу (прибутку), отриманого від інвестиційних операцій є:

1) портфельною інвестицією; 2) капітальною інвестицією; 3) натуральною інвестицією; 4) реінвестицією; 5) разовою інвестицією.

5. Розв'язати практичне завдання.

Іваненко вирішив вийти з товариства з обмеженою відповідальністю і звернувся з відповідною заявою. Інші учасники товариства відмовили у задоволенні заяви з таких причин: 1) Іваненко ще не сплатив внесок повністю; 2) він не повернув позику, яку товариство йому видало на придбання квартири; 3) Іваненко був ініціатором створення товариства, а тому не має морального права покинути товариство.

Проаналізуйте аргументи учасників товариства. Чи вправі товариство заборонити вихід з товариства? Чи може бути обмежено право на вихід з товариства?

18 варіант

1. Правова характеристика господарсько-правової відповідальності.
2. Правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон.
3. Дати визначення наступних термінів: повне товариство, спільне комунальне підприємство, науковий парк, виключна морська економічна зона.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються ____ є:

1) товариством з обмеженою відповідальністю; 2) повним товариством; 3) акціонерним товариством; 4) командитним товариством; 5) товариством з обмеженою відповідальністю.

Б) Державна холдингова компанія – це компанія, утворена у формі акціонерного товариства, не менш як _____ % акцій якого належить державі:

1) 100 %; 2) 50 %; 3) 25 %; 4) 51 %; 5) 60 %.

В) Умова ІНКОТЕРМС, відповідно до якої право власності і ризик випадкового знищення або пошкодження товару та всі подальші витрати переходять від продавця до покупця після того, як товар розміщений на пристані вздовж борту судна є:

1) ФАС; 2) ФОБ; 3) СІФ; 4) КАФ; 5) франко-завод.

Г) Переведення цінних паперів, які існували у документарній формі, у бездокументарну називається:

1) консолідацією; 2) легалізацією; 3) сертифікацією; 4) клірингом; 5) знерухомленням.

5. Розв'язати практичне завдання.

Начальник депо «Львів» К. уклав договір купівлі-продажу, за яким депо зобов'язувалося передати електровіз підприємству залізничного транспорту загального користування Південної залізниці за договірною ціною, а підприємство зобов'язувалося прийняти електровіз і оплатити за ціною, щодо якої сторони дійшли згоди в договорі. Начальник юридичної служби Львівської залізниці, виявивши даний договір, звернув увагу начальника депо на те, що договір укладений з порушенням вимог чинного законодавства. Які порушення допущені сторонами при укладенні даного договору? Вирішіть спір по суті даної справи.

19 варіант

1. Правовий режим та джерела формування майна суб'єктів господарювання.
2. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій.
3. Дати визначення наступних термінів: природна монополія, акціонерне товариство, інновація, андерайтинг.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Установчі збори акціонерного товариства мають бути проведені протягом _____ з дати повної оплати акцій засновниками:

1) трьох місяців; 2) двох місяців; 3) 30 днів; 4) 6 місяців; 5) правильна відповідь відсутня.

Б) Акції акціонерних товариств існують: _____ ?

1) в простій документарній формі; 2) як в документарній, так і в без документарній формі; 3) виключно в документарній формі; 4) виключно в бездокументарній формі; 5) у паперовій формі.

В) Фондова біржа в процесі своєї діяльності повинна підтримувати власний капітал в розмірі, _____.

1) не меншому 6 млн. грн.; 2) не меншому 3 млн. грн.; 3) не більшому 3 млн. грн.; 4) не меншому, ніж 25 млн. грн.; 5) правильна відповідь відсутня.

Г) Строк для поповнення мінімальної кількості членів фондової біржі становить:

1) 18 місяців; 2) 12 місяців; 3) 1 місяць; 4) 3 місяці; 5) 6 місяців.

5. Розв'язати практичне завдання.

Міністерством освіти та науки у визначеному законом порядку було видано свідоцтво про реєстрацію інноваційного проекту в галузі медицини гр. Р. Через півтора року з дня видання свідоцтва МОН анулювало його на підставі недосягнення даним проектом інноваційних показників. Гр. Р. оскаржив дане рішення МОН в господарському суді. Дайте правовий аналіз ситуації.

20 варіант

1. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.

2. Поняття, ознаки, функції господарського договору.

3. Дати визначення наступних термінів: фондова біржа, споживча реклама, господарсько-правова відповідальність, хеджування.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Холдинговий корпоративний пакет акцій (часток, паїв) – це пакет акцій (часток, паїв) корпоративного підприємства, який перевищує ____% чи становить величину, яка забезпечує право вирішального впливу на господарську діяльність корпоративного підприємства:

1) 25; 2) 30; 3) 50; 4) 60; 5) 20.

Б) Стан товарного ринку, за якого задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва, а товари, що виробляються суб'єктами господарювання, не можуть бути замінені у споживанні іншими, у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на такі товари, ніж інші товари (послуги) вважається:

1) економічною нерівновагою; 2) економічною залежністю; 3) природною монополією; 4) зловживанням монопольним становищем на ринку; 5) державним регулюванням.

В) Вкажіть максимальний строк, на який може укладатися договір концесії:

1) 10 років; 2) 5 років; 3) 25 років; 4) 50 років; 5) 30 років.

Г) Монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку певного товару перевищує _____ %.

1) 35; 2) 30; 3) 50; 4) 51; 5) 75.

5. Розв'язати практичне завдання.

Громадянин О., що є акціонером ПАТ «Надія», звернувся 20 вересня 2015 року до НКЦПФР зі скаргою про те, що правління ПАТ не проводить виплату дивідендів, хоча рішення про виплату було прийнято на загальних зборах 2 серпня 2015 року. Правління надіслало до НКЦПФР листа, в якому зазначило, що виплата дивідендів буде проводитися 25 жовтня 2015 року. Вкажіть, впродовж якого часу повинна бути здійснена виплата дивідендів після закінчення звітного року? Чи передбачено у законодавстві випадки, коли акціонерне товариство не має права приймати рішення про виплату дивідендів та здійснювати їх виплату? Перерахуйте їх.

21 варіант

1. Поняття господарських зобов'язань та підстави їх виникнення.

2. Поняття, ознаки, характеристика інвестицій та інвестиційної діяльності.

3. Дати визначення наступних термінів: приватизація, корпоративні права, господарське зобов'язання, аудитор.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Торгово-промислова палата об'єднує не менш, як:

1) 10 засновників; 2) 50 засновників; 3) 5 засновників; 4) 20 засновників; 5) правильна відповідь відсутня.

Б) Засіб державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції, необхідної для пріоритетних державних потреб _____ серед суб'єктів господарювання незалежно від їх форм власності є:

1) ліцензування; 2) квотування; 3) патентування; 4) державне замовлення; 5) сертифікація.

В) Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства становить _____:

1) 100 мінімальних заробітних плат; 2) 100 неоподатковуваних мінімумів громадян; 3) 1200 мінімальних заробітних плат; 4) 1250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; 5) 1250 мінімальних заробітних плат.

Г) Фондова біржа в Україні створюється і діє в організаційно-правовій формі:

1) акціонерного товариства; 2) колективного підприємства; 3) громадської організації; 4) виробничого кооперативу; 5) товариства з додатковою відповідальністю.

5. Розв'язати практичне завдання.

У серпні 2016 року було створено приватне акціонерне товариство «Сяйво». До його складу входило 30 акціонерів – власників простих акцій. Загальні збори АТ шляхом кумулятивного голосування, що було передбачено статутом АТ, сформували наглядову раду товариства. Чи правомірні дії АТ стосовно формування наглядової ради? Який порядок обрання членів наглядової ради у публічному та приватному АТ? Чи є обов'язковим створення наглядової ради у даному випадку?

22 варіант

1. Забезпечення виконання господарських зобов'язань.

2. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій.

3. Дати визначення наступних термінів: господарсько-правова відповідальність, економічна конкуренція, арбітражний керуючий, товарна біржа.

4. Вирішити тестове завдання:

А Встановлення державою розмірів, частки у загальному виробництві, продажу, збуті, експорті чи імпорті є:

1) ліцензування; 2) квотування; 3) сертифікація; 4) патентування; 5) державне замовлення.

Б) Холдингова компанія протягом усього періоду своєї діяльності повинна не рідше _____ оприлюднювати свою консолідовану фінансову звітність та фінансову звітність своїх корпоративних підприємств:

1) 2 рази на рік; 2) 1 раз на рік; 3) 1 раз на 2 роки; 4) кожні 6 місяців; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Умова ІНКОТЕРМС, відповідно до якої право власності і ризик випадкового знищення або пошкодження товару та всі подальші витрати переходять від продавця до покупця після того, як товар розміщений на пристані вздовж борту судна є:

1) ФАС; 2) ФОБ; 3) СІФ; 4) КАФ; 5) франко-завод.

Г) Вчинення господарюючими суб'єктами – юридичними особами дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу в розмірі до:

1) двох відсотків виручки від реалізації товарів; 2) десяти відсотків виручки від реалізації товарів; 3) трьох відсотків виручки від реалізації товарів; 4) одного відсотка виручки від реалізації товарів; 5) правильна відповідь відсутня.

5. Розв'язати практичне завдання.

Голова правління публічного акціонерного товариства «Ліга» (він же — власник 60 % акцій), зловживаючи своїм посадовим становищем, почав завдавати шкоди підприємству. Він безкоштовно або за заниженими цінами забирав зі складу товарно-матеріальні цінності, укладав не вигідні для АТ договори.

Чи має право власник 60 % акцій, не обіймаючи посади голови правління АТ, укласти договори та діяти іншим чином від імені АТ? Який орган може відкликати членів виконавчого органу АТ (правління)? Чи матиме при цьому значення кількість акцій, що знаходяться у власності акціонера? Що можна порадити акціонерам у ситуації, що склалася?

23 варіант

1. Правова характеристика договору поставки у сфері господарювання.
2. Загальна характеристика установчих документів суб'єктів господарювання.
3. Дати визначення наступних термінів: інвестиція, інноваційне підприємство, спеціальна (вільна) економічна зона, зовнішньоекономічний контракт.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Сторона, яка одержала протокол розбіжностей до договору зобов'язана протягом _____ днів розглянути його і вжити заходів до їх врегулювання:

- 1) 20 днів; 2) 10 днів; 3) 7 днів; 4) 14 днів; 5) 30 днів.

Б) Обов'язковому включенню до порядку денного загальних зборів акціонерного товариства підлягають пропозиції акціонерів (акціонера), які сукупно є власниками _____ і більше відсотків простих акцій:

- 1) 25 %; 2) 5 %; 3) 10 %; 4) 2,5 %; 5) законодавством така вимога не передбачена.

В) Ведення справ повного товариства здійснюється:

- 1) головою правління; 2) генеральним директором; 3) дирекцією; 4) одним чи кількома учасниками, що виступають від імені товариства; 5) загальними зборами.

Г) Укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів (зокрема, договорів комісії, доручення) щодо цінних паперів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи є:

- 1) андеррайтинг; 2) дилерська діяльність; 3) брокерська діяльність; 4) клірингова діяльність; 5) діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку.

5. Розв'язати практичне завдання.

Складіть проект договору на створення і передачу науково-технічної продукції.

24 варіант

1. Поняття, ознаки, види та принципи господарсько-правової відповідальності.
2. Правова характеристика органів управління акціонерним товариством.
3. Дати визначення наступних термінів: капітальна інвестиція, брокерська діяльність, автоматичне ліцензування, технопарк.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Вкажіть мінімальний строк, на який може укладатися концесійний договір:

- 1) 1 рік; 2) 5 років; 3) 2 роки; 4) 15 років; 5) 10 років.

Б) Державне комерційне підприємство зобов'язане на кожний наступний рік складати і виконувати річний фінансовий план, який підлягає затвердженню до _____:

- 1) 1 січня; 2) 1 лютого; 3) 20 січня; 4) 1 вересня; 5) правильна відповідь відсутня.

В) Частина привілейованих акцій у розмірі статутного капіталу акціонерного товариства не може перевищувати:

- 1) 25 відсотків; 2) 30 відсотків; 3) 31 відсоток; 4) 10 відсотків; 5) 50 відсотків.

Г) Біржова угода вважається укладеною з моменту:

- 1) її нотаріального посвідчення; 2) її реєстрації на біржі; 3) її підписання; 4) досягнення згоди щодо всіх її істотних умов; 5) передачі товару.

5. Розв'язати практичне завдання.

Рішенням загальних зборів акціонерів гр. Іванова — військовослужбовця обрали членом наглядової ради. Він є власником лише 1 % акцій. Акціонери, які володіють 10 % акцій, подали позов до суду про визнання рішення загальних зборів акціонерів недійсним. Чи правомірне рішення загальних зборів акціонерів? Яке рішення прийме суд? 2. Чи буде іншим рішенням суду, якщо виявиться, що Іванов представляє інтереси держави в даному товаристві?

25 варіант

1. Поняття, ознаки, функції господарсько-правової відповідальності.
2. Поняття господарських об'єднань, їх ознаки та види.
3. Дати визначення наступних термінів: клірингова діяльність, опціон, аудиторська діяльність, концесія.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Майново-господарськими визнаються:

1) господарські зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю; 2) цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності; 3) зобов'язання про господарську допомогу у вирішенні питань соціального розвитку населених пунктів; 4) публічні зобов'язання суб'єктів господарювання; 5) господарські дії для досягнення спільної мети.

Б) Що не відноситься до економічних методів державного управління:

1) встановлення податкових пільг; 2) надання дотацій; 3) державне кредитування суб'єктів господарювання; 4) застосування господарсько-правових санкцій за порушення законодавства; 5) ліцензування.

В) Статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної діяльності є:

1) концерн; 2) консорціум; 3) асоціація; 4) корпорація; 5) промислово-фінансова група.

Г) Стан товарного ринку, за якого задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва, а товари, що виробляються суб'єктами господарювання, не можуть бути замінені у споживанні іншими, у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на такі товари, ніж інші товари (послуги) вважається:

1) економічною нерівновагою; 2) економічною залежністю; 3) природною монополією; 4) зловживанням монопольним становищем на ринку; 5) державним регулюванням.

5. Розв'язати практичне завдання.

Під час розлучення подружжя Іванцівих, дружина вимагала включення в склад спільного сумісного майна, що підлягає розподілу, усього майна приватного підприємства «Карма», заснованого її чоловіком під час спільного подружнього життя. Мотивувала вона це тим, що в статутний фонд було внесено 30000 гривень, які в свою чергу були їх спільною сумісною власністю. Чоловік проти цього заперечував, оскільки дружина участі в підприємницькій діяльності не брала, а тому може претендувати лише на половину від внеску в статутний фонд, тобто на 15000 гривень.

Дайте правову оцінку ситуації, що виникла.

26 варіант

1. Правова характеристика учасників інституту банкрутства.
2. Правова характеристика консорціуму.
3. Дати визначення наступних термінів: корпоративне підприємство, іноземне підприємство, ф'ючерсна угода, неавтоматичне ліцензування.
4. Вирішити тестове завдання:

А) Група суб'єктів господарювання – юридичних осіб – пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному фонді та/або управлінні є:

1) промислово-фінансовою групою; 2) торгово-промисловою палатою; 3) асоціацією; 4) асоційованим підприємством; 5) трестом.

Б) Якщо в договорі поставки строк його дії не визначений, він вважається укладеним:

1) на один рік; 2) на шість місяців; 3) на невизначений строк; 4) на три роки; 5) на 3 місяці.

В) Залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні діють підприємства _____ та корпоративні.

1) одинарні; 2) казенні; 3) унітарні; 4) приватні; 5) комунальні.

Г) Учасник повного товариства, що було створено на невизначений строк, може в будь-який час вийти з товариства, попередивши про це не пізніше як за _____:

1) три місяці; 2) шість місяців; 3) 1 місяць; 4) два місяці; 5) правильна відповідь відсутня.

5. Розв'язати практичне завдання.

Під час установчих зборів, на яких було прийнято рішення про створення приватного акціонерного товариства «Надія», постало питання щодо доцільності формування наглядової ради товариства. Більшість засновників висловлювалася за дволанкову систему управління — загальні збори акціонерів і правління, мотивуючи свою позицію тим, що кількість акціонерів є незначною (52), отже, утворення додаткового (поряд з ревізійною комісією) контролюючого органу є недоцільним, бо потребує додаткових видатків.

Як має бути вирішено питання про наглядову раду акціонерного товариства згідно із законодавчими актами? Які функції виконує наглядова рада?

27 варіант

1. Порядок утворення спеціальних (вільних) економічних зон.
2. Адміністративно-господарські санкції у сфері господарювання.
3. Дати визначення наступних термінів: господарський договір, оперативно-господарські санкції, території пріоритетного розвитку, акціонерне товариство.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Засіб державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції, необхідної для пріоритетних державних потреб _____ серед суб'єктів господарювання незалежно від їх форм власності є:

1) ліцензування; 2) квотування; 3) патентування; 4) державне замовлення; 5) сертифікація.

Б) Матеріально-речові цінності, що використовуються у виробничій діяльності протягом періоду, який перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію, вартість яких поступово зменшується у зв'язку із фізичним чи моральним зносом є:

1) оборотні засоби; 2) основні фонди; 3) необоротні активи; 4) товари; 5) оборотні активи.

В) Фондову біржу може бути створено:

1) не більше як 5 засновниками; 2) не менше як 10 засновниками; 3) не більше як 20 засновниками; 4) не менше як 20 засновниками; 5) не менше як 25 засновниками.

Г) Майно державного комерційного підприємства закріплюється за ним на праві:

1) повного господарського відання; 2) господарського відання; 3) оперативного управління; 4) оперативного використання; 5) господарського управління.

5. Розв'язати практичне завдання.

Цукровий завод займає монополіне становище на регіональному ринку надання послуг щодо заготівлі і переробки цукрового буряку сільськогосподарських підприємств і

фермерських господарств. Під час планової перевірки територіальним відділенням Антимонопольного комітету було встановлено, що заводом було укладено і реалізовано 67 договорів із сільськогосподарськими підприємствами на умовах, що 70% продукції одержує господарство, а 30% залишається заводу як оплата за переробку сировини. Із фермерськими господарствами було укладено 185 договорів на умовах, що 65% продукції одержує господарство, а 35% залишається в розпорядженні заводу.

Чи порушив завод законодавство про захист економічної конкуренції?

28 варіант

1. Правова характеристика фінансової діяльності в сфері господарювання (поняття, ознаки, види).

2. Правова характеристика відшкодування збитків у сфері господарювання.

3. Дати визначення наступних термінів: підприємство, господарське об'єднання, акціонерне товариство, реінвестиція.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Майново-господарськими визнаються:

1) господарські зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю; 2) цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності; 3) зобов'язання про господарську допомогу у вирішенні питань соціального розвитку населених пунктів; 4) публічні зобов'язання суб'єктів господарювання; 5) господарські дії для досягнення спільної мети.

Б) За попереднім договором суб'єкт господарювання зобов'язується укласти основний господарський договір:

1) не пізніше одного місяця з моменту укладення попереднього договору; 2) не пізніше трьох місяців з моменту укладення попереднього договору; 3) не пізніше шести місяців з моменту укладення попереднього договору; 4) не пізніше одного року з моменту укладення попереднього договору; 5) не пізніше трьох років з моменту укладення попереднього договору.

В) Біржова угода вважається укладеною з моменту:

1) її нотаріального посвідчення; 2) її реєстрації на біржі; 3) її підписання; 4) досягнення згоди щодо всіх її істотних умов; 5) передачі товару.

Г) У яких випадках створення наглядової ради є обов'язковим?

1) у публічних акціонерних товариствах; 2) у банках; 3) у приватних акціонерних товариствах з кількістю акціонерів 10 і більше осіб; 4) всі відповіді правильні.

5. Розв'язати практичне завдання.

Постановою мера міста М. місцевим податком на перепродаж автомобілів оподатковувалися всі підприємства, за винятком державних і споживчої кооперації. Кваліфікуйте дії мера.

29 варіант

1. Поняття, ознаки, види підприємницької діяльності.

2. Організаційні форми реалізації інноваційної діяльності.

3. Дати визначення наступних термінів: підприємництво, повне товариство, природна монополія, страховик

4. Вирішити тестове завдання:

А) Організаційно-господарськими визнаються:

1) господарські зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю; 2) цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності; 3) зобов'язання про господарську допомогу у вирішенні питань соціального розвитку населених пунктів; 4) публічні зобов'язання суб'єктів господарювання; 5) господарські дії для досягнення спільної мети.

Б) До спеціальних фондів суб'єкта господарювання належить:

1) основні фонди; 2) оборотні фонди; 3) товари; 4) фонд розвитку виробництва; 5) Пенсійний фонд.

В) Періодичне оцінювання в акціонерному товаристві структури, розміру, складу і роботи виконавчого органу та надання рекомендацій наглядовій раді щодо будь-яких змін відносяться до предмету відання:

1) комітету наглядової ради з питань призначень; 2) комітету наглядової ради з винагород; 3) комітету наглядової ради з питань аудиту; 4) арбітражного комітету; 5) корпоративного секретаря.

Г) Державна холдингова компанія – це холдингова компанія у формі акціонерного товариства, не менш як _____ відсотків акцій якого належить державі?

1) 100; 2) 75; 3) 51; 4) 50; 5) правильна відповідь відсутня.

5. Розв'язати практичне завдання.

Складіть схему видів господарсько-правової відповідальності залежно від структури правопорушень, за обсягом відповідальності правопорушника та залежно від видів зобов'язань.

30 варіант

1. Індивідуальні підприємці як суб'єкти господарського права.
2. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.
3. Дати визначення наступних термінів: оперативне управління, командитне товариство, фондова біржа, аудиторська діяльність.

4. Вирішити тестове завдання:

А) Основні фонди (засоби) – це матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше:

1) одного місяця; 2) шести місяців; 3) трьох років; 4) одного року; 5) більше 360 днів.

Б) Що із переліченого не відноситься до адміністративно-господарських санкцій:

1) вилучення прибутку (доходу); 2) відмова від оплати за зобов'язанням, яке виконано неналежним чином; 3) скасування державної реєстрації; 4) застосування індивідуального режиму ліцензування; 5) припинення експортно-імпортних операцій.

В) Діяльність фондової біржі як організатора торгівлі тимчасово зупиняється, коли число її членів стало менше:

1) 20; 2) 25; 3) 5; 4) 15; 5) 10.

Г) Сукупність майнових і немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами:

1) майнові права; 2) корпоративні права; 3) виключні права; 4) організаційні права; 5) управлінські права.

5. Розв'язати практичне завдання.

У вигляді таблиці наведіть приклади адміністративно-господарських санкцій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Законодавчі акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1994 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01. 2003 № 436 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>

3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 – IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Закон України від 15.05.2003 № 755– IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 31-32. Ст. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/755-15>
5. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 № 1087- IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 5. Ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05. 1997 № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
7. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 № 973- IV. *Відомості Верховної ради України*. 2003. № 45. Ст. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
8. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018 № 2269-VIII. *Відомості Верховної ради України*. 2018. № 12. Ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
9. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. *Відомості Верховної ради України*. 2006. № 456. Ст. 68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16>
10. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09. 2008 р. № 514-VI. *Відомості Верховної ради України*. 2008. № 50-51. Ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17?find=1&text=>
11. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної ради України*. 2018. № 13. Ст. 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
12. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991. № 1576-XII. *Відомості Верховної ради України*. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
13. Про Загальнодержавну Програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС: Закон України від 18.03.2004. № 1629-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 29. Ст. 367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
14. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991. №1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
15. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999. №1039-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №44, Ст. 391. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14>
16. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1996. №19. Ст.80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>
17. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010. № 2404-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2010. № 40. Ст. 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
18. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10.09.1991. № 1540а-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 46. Ст. 616. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540a-12>
19. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
20. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 45. Ст. 434. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>

21. Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Закон України від 09.04.2004 р. № 1676-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 32. Ст. 84. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15>
22. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. № 3715-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19-20. Ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
23. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999. № 991-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. Ст. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
24. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992. № 2673-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 50. Ст. 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>
25. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001. № 2664-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
26. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999. № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
27. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12. 2000. № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. 9 лютого. № 5–6. Ст. 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
28. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012. № 5178-VI. *Відомості Верховної ради України*. 2013. № 39. Ст. 517. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
29. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006. № 3480. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
30. Про страхування: Закон України від 07.03.1996. № 85/96. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 18. Ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
31. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 9. Ст. 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
32. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005. № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>
33. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
34. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991. № 1956-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 10. Ст. 139. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
35. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014. № 1207-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>

36. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000. № 1682-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30. Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>
37. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993. № 3659-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 50. Ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>
38. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001. № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
39. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996. № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>
40. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
41. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарювання: Закон України від 11.09.2003. № 1160-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 9. Ст. 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
42. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012. № 4618-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 3. Ст. 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
43. Про ціни та ціноутворення: Закон України від 21.06.2012. № 5007-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 19-20. Ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
44. Кодекс із процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018. № 2597- VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>

НАВЧАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ ТА ПОСІБНИКИ:

1. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. За ред. В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2013. 528 с.
2. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Правова єдність, 2009. 766 с.
3. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій (загальна частина). Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 240 с.
4. Господарське право: підручник/ О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. Х.: Одісей, 2012. 640 с.
5. Господарське право України. навч. посібник / За заг. ред. С.В. Несинової. К.: Центр учбової літератури, 2012. 564 с.
6. Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: у 2-х ч. Харків: Право, 2008. Ч.1. 496 с.
7. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: у 2-х ч. Харків: Право, 2008. Ч. 2. 336 с.
8. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. К.: Юрінком-Інтер, 2012. 776.
9. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2008. 264 с.

10. Щербина В. С. Господарське право: підручник. 5-те вид., переробл. та допов. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 600 с.